

מבוא: תקנון המועצה

▲ תקנון המועצה תופס מקום נכבד בין המרכיבים המעצבים את אורח החיים הדמוקרטי בבית הספר ובחברה שבה נבחרה המועצה.

▲ תקנון המועצה אינו תקנון מערכת האם (בית הספר, הרשות המקומית), אלא תוצר של דיונים דמוקרטיים של התלמידים ובני הנוער והתנסותם ביסודות של חוק וחוקה, המהווים חלק מרכזי בחיי אורח במדינה דמוקרטית. מקומו של התקנון הוא כמקומה של חוקה בחברה, המסדירה את חובותיו וזכויותיו של האזרח.

מטרות תקנון המועצה

- ▲ שמירה על מסגרת חברתית דמוקרטית בסיסית של פעולה, על פי מספר כללי יסוד שמנחים אותה.
- ▲ קביעת שוויון בין חברי המועצה על פי מערכת כללים בסיסיים שמצויים בתקנון (לא לאפשר מתן סמכויות יתר לחלק מחברי המועצה).
- ▲ הגדרת מסגרות הפעולה והגופים המייצגים מסגרות אלה.
- ▲ הגדרת דרכים המאפשרות שינויים בתקנון ובסעיפיו (כל שינוי בתקנון הוא שינוי במהות העבודה במועצה ובדרך פעולתה).
- ▲ הגדרת המוסדות המייצגים את המועצה וסמכויותיהם (למשל: מליאה, מזכירות, ועדות).
- ▲ הניסוחים בתקנון חייבים להיות כלליים מאוד ועם זאת מאוד ברורים. כתיבת התקנון באה לפתוח נתיבי פעולה ולא לסגור אותם.

תכנון התקנון

- ▲ ייקבע הן על ידי נציגים נבחרים והן על ידי נציגי מערכת האם.
- ▲ כל השותפים לכתיבת התקנון יקבלו על עצמם לקיימו.
- ▲ התקנון ייבחו מחדש, יעודכן ויאושר מדי שנה בשיתוף כל הנוגעים בדבר.

התקנון

- ▲ נותן למועצה את סמכויותיה.
- ▲ מתווה את דרכי העבודה שלה.
- ▲ קובע את מערכת האיסורים וההיתרים שלה.
- ▲ מגדיר את מטרות המועצה.
- ▲ מגדיר את מהות פעולותיה.
- ▲ מגדיר מי הם חברי המועצה.

מבנה התקנון

- ▲ התקנון יכול לכלול עקרונות יסוד המשותפים לכל המועצות.
- ▲ התקנון יכול את המידע הדרוש לתפקידו של נציג המועצה.
- ▲ יודגשו בו נושאי משרה בהתאם לצורכי מערכת האם והמסר שלה.
- ▲ התקנון ילווה בדרכי אכיפה מציאותיות ומחיבות.
- ▲ התקנון ינוסח בבהירות מירבית ובאופן חד משמעי.
- ▲ תודגש בו דרך לטיפול במקרים חריגים ותוקם ועדת אד-הוק לטיפול במקרים כאלה.

הפצת התקנון

- ▲ התקנון יופץ בין כל חברי המועצה ונציגי מערכת האם.
- ▲ מומלץ לעצב את התקנון בעזרת אסתטי ומעוררת כבוד.

תהליך קביעת התקנון

- ▲ תוקם ועדה לקביעת התקנון.
- ▲ ינוסח שאלון לאיתור צורכי המועצה, והוא ימולא על ידי חברי המועצה ומערכת האם.
- ▲ חברי הוועדה ירכזו את ממצאי השאלון, שיהוו בסיס לניסוח טיוטת הצעה לתקנון.
- ▲ טיוטת ההצעה תהווה בסיס לדיאלוג משותף בין הנציגים לבין ענמם ובינם למערכת האם.
- ▲ לאור סיכומי הממצאים ינסחו חברי הוועדה את תקנון המועצה.
- ▲ הנוסח הסופי ייקבע בשיתוף עם חברי המועצה וכל סעיף וסעיף שבו יועמד להצבעה.

עקרונות התקנון

- ▲ התקנון מגובש ומנוסח במסגרת תהליך לימוד והטמעה של עקרונות דמוקרטיים וחוקתיים שעליהם הוא מושתת.
- ▲ התקנון יכול הגדרה מדויקת של מטרות, סמכויות, שיטת עבודה, הגדרת תפקידים.

מבנה רצוי של התקנון

- ▲ פרק ראשון הגדרת הגוף, מטרותיו ומוסדותיו.
- ▲ פרק שני החברות במועצה - תהליך בחירה ותנאי חברות.
- ▲ פרק שלישי הגדרת תפקידים וגופים במועצה (חברי המועצה, ועדות מקצועיות, יו"ר, יועגים לכת"ספר, נציג ועד הורים בשיבות מסוימות וכד').
- ▲ פרק רביעי נוהל הישיבות (ימי הישיבות, קביעת סדר היום, ימי ישיבות מיוחדים ודיונים מיוחדים, סדר הדוברים וקביעת נוהל הצגת הדברים).
- ▲ פרק חמישי החלטות (נוהל הצבעה, רוב דרוש על פי מהות החלטה ואופיה, אופי הפעילות במקרה של 'תיקו' בהצבעה. זכות וטו או ביטול במקרה של החלטה הנוגדת את האופי הדמוקרטי של המועצה, נוהל פרסום הודעות והחלטות וכד').
- ▲ פרק שישי דיון בהצעות ובהחלטות של המועצה הארצית (שיטת אישור והעלאת התנגדויות, סמכויות לקבלת / דחיית החלטות המועצה הארצית).
- ▲ פרק שביעי תיקון התקנון (נוהל הגשת הצעות לתיקון, קבלתן לסדר היום, הצבעה).

